

kan også fastslås gennem fortolkning, dvs. i vedkommende lands retspraksis.

Efter sin ordlyd omfatter stk. 1 også tilfælde, hvor der er tale om håndhævelse af internationalt præceptive regler i domstolens egen lov. Da stk. 2 imidlertid indeholder en særlig regel herom, som går videre end stk. 1, har stk. 1 kun selvstændig betydning i relation til internationalt præceptive regler i et andet lands lov end domstolens.

Stk. 1 indeholder en fakultativ adgang for domstolene til at tillægge internationalt præceptive regler i en fremmed lov virkning, selv om denne lov er en anden end den, som efter konventionens øvrige regler skal anvendes på kontraktsforholdet (lex causae). Det er dog en betingelse, at forholdet har en »nær tilknytning« til det pågældende andet land. Hvor lex causae fremgår af en lovvalgsaftale, vil denne betingelse være opfyldt i relation til det land, hvis lov skulle anvendes i mangel af en lovvalgsaftale. Også andre lande kan imidlertid komme i betragtning, herunder navnlig de to parter hjemlande og opfyldelseslandet.

Udtrykket »tillægges virkning« er valgt, bl.a. fordi fremmede offentligretlige regler i reglen ikke kan tænkes anvendt i fuld udstrækning, men kun for så vidt angår visse virkninger, herunder navnlig ugyldighedsvirkning, f.eks. som følge af overtrædelse af monopolretlige regler.

Som nævnt indeholder stk. 1 ingen pligt, men alene en skønsmæssig beføjelse for domstolene. I sidste pkt. er der angivet visse retningslinier for de hensyn, som bør tages i betragtning.

Som eksempler på betydningen af art. 7, stk. 1, kan nævnes, at en dansk domstol, uanset at kontrakten indeholder en klausul om anvendelse af dansk ret, vil kunne tage hensyn til, at en kontraktsforpligtelse er ulovlig og ugyldig efter et andet lands monopollovgivning, eller anvende ufravigelige beskyttelsesregler af privatretlig karakter, som findes i den anden parts lov.

Under forhandlingerne om konventionen gav visse af de deltagende stater udtryk for betænkelighed ved art. 7, stk. 1, idet der navnlig henvises til, at bestemmelsen kan skabe en generel usikkerhed om lovvalget og dermed virke konfliktskabende. På denne baggrund optog man en bestemmelse i konventionens art. 22 om, at en kontraherende stat kan tage forbehold om ikke at anvende art. 7, stk. 1. Når der ikke stilles forslag om, at Danmark skal gøre brug af denne forbeholdsmulighed, beror det på, at den skønsmæssige beføjelse, bestemmelsen indeholder, i princippet må antages at eksistere allerede i gældende dansk ret, og at det må antages, at domstolene vil kunne administrere bestem-

melsen på en hensigtsmæssig måde. I denne forbindelse bemærkes, at anvendelse af et andet lands ufravigelige regler på tværs af de almindelige lovvalgsregler hidtil har været betragtet som noget, der kun undtagelsesvis kan komme på tale.

Efter ordlyden omfatter stk. 1 alene internationalt præceptive regler i en anden lov end den, som i øvrigt skal anvendes på kontrakten (lex causae). Man kan ikke heraf drage den modsætnings slutning, at domstolen er forpligtet til at anvende alle internationalt præceptive regler i lex causae. Dette gælder kun i relation til privatretlige regler – hvilket blot er en følge af, at alle privatretlige regler i lex causae skal anvendes – hvorimod en sådan forpligtelse ikke kan antages at bestå i relation til offentligretlige regler. Da offentligretlige regler i lex causae på den anden side bør kunne tillægges virkning i samme omfang som offentligretlige regler i en anden lov, må art. 7, stk. 1, finde tilsvarende anvendelse. Det bemærkes i denne forbindelse, at heller ikke nogen anden bestemmelse i konventionen kan antages at indebære en forpligtelse til at håndhæve fremmede offentligretlige regler. Der tænkes herved specielt på art. 3, stk. 3, art. 5, stk. 2, og art. 6, stk. 1.

Stk. 2 indeholder en hjemmel til at håndhæve alle internationalt præceptive regler i domstolens lov, uanset hvilken lov der i øvrigt skal anvendes på kontrakten. Der stilles ingen yderligere betingelser, end at der efter domstolens ret skal være tale om en internationalt præceptiv regel.

I relation til offentligretlige regler er stk. 2, som det fremgår af bemærkningerne i indledningen, kun udtryk for, hvad der også måtte gælde uden denne bestemmelse. Dette er en følge af, at offentligretlige regler falder uden for kontraktstatutet.

Stk. 2 har derimod væsentlig betydning i relation til ufravigelige regler af privatretlig karakter. Bestemmelsen indebærer, at konventionsstaterne og disses domstole frit kan opretholde eller indføre andre begrænsninger i aftalefriheden end den, der følger af konventionens artikler 5, stk. 2, og 6, stk. 1, jfr. ligeledes bemærkningerne i indledningen. Når bortses fra disse regler, vil gennemførelse af konventionen derfor ikke i sig selv indebære nogen ændring med hensyn til dansk rets stilling til spørgsmålet om anerkendelse af parternes aftalefrihed. Begrænsninger, som er fastslået i gældende ret, vil blive opretholdt, og nye vil kunne gennemføres i lovgivning eller retspraksis, såvel i relation til eksisterende ufravigelige regler som i relation til senere gennemførte.

I dansk lovgivning er der kun relativt sjældent taget udtrykkelig stilling til, hvorvidt en ufravigelig